

Dosarul nr. 2ra-1087/23
2-18175311-01-2ra-02082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Verdeș Alexandru,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu numărul 55/224 împotriva lui Alexandru Verdeș cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Verdeș Alexandru și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 26 iunie 2018, ACC nr. 55/224 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Verdeș Alexandru prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 414 336 de lei și a taxei de stat în sumă de 12 430 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că în vederea administrării blocului locativ nr. 20 din str. Unirii, com. Stăuceni, efectuării operațiunilor contabile privind serviciile comunale care se prestează locatarilor blocului locativ, proprietarii apartamentelor din acest bloc locativ au înființat în septembrie 2010 ACC nr.55/224. La data de 03 ianuarie 2014, în temeiul hotărârii Consiliului ACC nr.55/224 și în conformitate cu prevederile Legii nr.193 privind condominiul fondului locativ, președinte al ACC nr.55/224 a fost ales Alexandru Verdeș.

A relatat că, la data de 17 ianuarie 2014 a fost încheiat un contract privind numirea lui Verdeș Alexandru în calitate de administrator. În virtutea calității de administrator, acesta încheia contracte cu prestatorii de servicii în vederea aprovizionării blocului locativ cu apă potabilă, electricitate etc. Achitarea acestor servicii se efectua de către Verdeș Alexandru conform facturilor emise, cu mijloacele bănești ale locatarilor blocului locativ nr. 20, din strada Unirii, com. Stăuceni depuse de către aceștia în numerar la contul de decontare al ACC nr.55/224 sau BC „Victoriabank” SA.

A invocat reclamantul că în perioada decembrie 2014 - iulie 2016 locatarii casei au achitat bani în numerar în sumă de 3 643 695 de lei, inclusiv suma de 414 336 de lei, în pofida acestui fapt, deși Verdeș Alexandru a primit banii din casieria ACC nr.55/224, nu a deșpus în contul acesteia suma de 414 336 de lei, nu a achitat pentru serviciile prestate de SRL „Apă Canal” în sumă de 376 854 de lei și serviciile prestate de ÎM „DGLC Stăuceni” în sumă de 37 482 de lei.

Consideră reclamantul că, Alexandru Verdeș a cauzat ACC nr.55/224 un prejudiciu material în sumă 414 336 lei.

A solicitat reclamantul încasarea de la Verdeș Alexandru în beneficiul ACC nr.55/224 a datoriei în mărime de 414 336 de lei și a taxei de stat în sumă de 12 430 de lei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă.

S-a încasat de la Verdeș Alexandru în beneficiul ACC nr.55/224 suma de 414 336 de lei, cu titlu de datorie, suma de 12 430 de lei, cu titlu de recompensă a taxei de stat și suma de 10 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

S-a respins cererea de asigurare a acțiunii înaintată de ACC nr.55/224, ca neîntemeiată.

La 02 ianuarie 2020, avocatul Danilescu Tatiana în interesele lui Verdeș Alexandru a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 decembrie 2019, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Verdeș Alexandru și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, potrivit actelor cauzei rezultă că în perioada activității lui Verdeș Alexandru în calitate de administrator al ACC nr.55/224 a fost depistată lipsa mijloacelor bănești în sumă de 591 900 de lei, dintre care nu au fost achitate serviciile comunale față de furnizorul SA ”Apă-Canal Chișinău ” în sumă de 376 854, 09 de lei, pentru consumul apei de către locatarii blocului locativ nr.20 de pe str. Unirii, com. Stăuceni, mun. Chișinău și față de furnizorul ÎM ”DGLC Stăuceni” în sumă de 37 482 de lei, fapt ce rezultă din actul de verificare pe contul: 521 pentru 9 luni 2016 (f.d.159, vol.1), actul de control a datoriilor pentru serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare din 06.09.2016 (f.d.19, vol.1), scrisoarea nr.1200/6638 din 22 mai 2017 a SA ”Apă-Canal Chișinău” (f.d.20, vol.1).

De asemenea s-a mai indicat că datoria a ACC nr.55/224 față de SA ”Apă-Canal Chișinău” pentru serviciile prestate pentru perioada decembrie 2014 – mai 2015, 01 septembrie 2015 – 01 iunie 2016, se confirmă prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 08 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 08 noiembrie 2017, 07 iunie 2017 (f.d.74-76, vol .1).

A menționat Curtea de Apel Chișinău că, potrivit procesului-verbal de predare-primire nr.2 a chestiunii și evidenței patrimoniului, inclusiv mijloacelor bănești, în urma schimbării administratorului la ACC nr. 55/224, încheiat la 25 ianuarie 2014, între Lucia Psylloudis, fost administrator al ACC nr.55/224 și noul administrator al ACC nr. 55/224, Alexandru Verdeș, soldul era de 0 lei, iar soldul contului disponibil

în BC "Victoriabank" SA era de 775,79 de lei, fapt ce se confirmă și prin balanța de verificare pe contul: 234.3 pentru anul 2014 și fișele pe cont: 234.3 pentru anul 2014

Astfel, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului precum că hotărârile nominalizate nu au puterea de lucru judecat, or acestea nu demonstrează vinovăția lui Verdeș Alexandru ci doar faptul existenței datoriei ACC nr.55/224 față de SA "Apă-Canal Chișinău", or în calitate de administrator în perioada vizată care în temeiul art.30 alin. (2) lit. e) și f) din Legea condominiului în fondul locativ încheia contracte de administrare a condominiului cu persoane fizice sau juridice, reprezentând asociația de coproprietari în procesul de încheiere a contractelor, anume el era răspunzător pentru executarea acestor contracte, fapt nerealizat de către acesta, caz în care nu este degrevat de răspundere.

A relatat că, instanța de fond corect a dispus încasarea de la Verdeș Alexandru în beneficiul ACC nr. 55/224 a sumei de 414 336 de lei cu titlu de prejudiciu cauzat. Iar, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de către prima instanță, iar instanța de apel le-a apreciat ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței.

La 07 iulie 2023, Alexandru Verdeș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu soluția instanței de apel și că au fost aplicate eronat normele dreptului procedural și material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, fiind aplicată în mod eronat legea.

A mai indicat recurentul că nu a avut posibilitate să se prezinte la examinarea cauzei în ordine de apel, fiind depusă cerere de amânare și nu a putut fi reprezentat de un avocat, deoarece contractul cu acesta a fost reziliat și nu a reușit să angajeze altul.

Curtea Supremă de Justiție, la 02 august 2023, a expediat în adresa participanților la proces, copia recursului declarat de Alexandru Verdeș, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexate la materialele dosarului (f.d. 142, vol. II).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Alexandru Verdeș a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei

Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de ACC nr. 55/224.

Prin decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Verdeș Alexandru și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la data de 26 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d. 129, vol.2).

În corespundere cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești, Completul constată că, la 20 februarie 2023, decizia din 29 noiembrie 2022 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv prin publicarea acestuia pe pagina web a instanței judecătorești.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs punctează că, hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorei și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de

Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Sub acest aspect, Completul constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus și anume că decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de la 20 februarie 2023.

Cu toate acestea, Verdeș Alexandru, a declarat recursul împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la data de 07 iulie 2023, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Aici, Completul de judecată menționează că, recurentul Verdeș Alexandru, conform mandatului avocațial nr. 1404703 din 27 decembrie 2019 a împuternicit avocatul Tatiana Danilescu să îl reprezinte și să îi acorde asistență juridică la Curtea de Apel Chișinău, cu toate împuternicirile prevăzute de lege, inclusiv și de a ataca hotărârea judecătorească.

Or, din actele cauzei rezultă cu certitudine că, la data de 26 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău a expediat, prin intermediul poștei electronice avocatului Danilescu Tatiana copia deciziei motivate din 29 noiembrie 2022 (f.d. 129, vol.2).

Astfel, se atestă faptul că reprezentantului reclamantului Verdeș Alexandru, avocatului Danilescu Tatiana, i-a fost notificată hotărârea primei instanțe.

Completul de judecată apreciază critic argumentul recurentului Verdeș Alexandru, precum că nu a putut fi reprezentat de un avocat, deoarece contractul cu acesta a fost reziliat și nu a reușit să angajeze altul.

Or, din actele cauzei rezultă cu certitudine că în ziua expedierii copiei deciziei motivate, prin intermediul poștei electronice, avocatului Danilescu Tatiana, la adresa de e-mail danilescut@gmail.com, care a reprezentat interesele lui Verdeș Alexandru la Curtea de Apel Chișinău, adică pînă la data de 26 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău nu a fost informată de către Verdeș Alexandru sau de către avocatul Danilescu Tatiana despre rezilierea contractului de asistență juridică. Iar, careva premise pentru a considera că mandatul avocatului Danilescu Tatiana a încetat nu au fost stabilite de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 107 alin. (2) din Codul de procedură civilă, partea este obligată să informeze instanța, nu mai târziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezintând instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.

În acest context, instanța de recurs relevă că Verdeș Alexandru, având calitatea de pârât în prezenta cauză, nu a respectat obligația sa pozitivă și nu a informat Curtea de Apel Chișinău despre renunțarea la serviciile avocatului Danilescu Tatiana și existența acordului de reziliere a contractului de asistență juridică.

Prin urmare, în lipsa unei asemenea informări obligatorii, din partea lui Verdeș Alexandru, instanța nu poate pune la îndoială împuternicirile avocatului Danilescu Tatiana de a reprezenta interesele lui Verdeș Alexandru în instanța de judecată.

Totodată, din lipsa informării instanței de judecată rezultă că, avocatul Danilescu Tatiana a dispus de împuterniciri corespunzătoare din partea lui Verdeș Alexandru, pentru a ataca actele judecătorești, în termenul stabilit de legislația în vigoare.

Având în vedere cele menționate supra, Completul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 27 februarie 2023, ziua imediat următoare datei expedierii deciziei instanței de apel și a expirat la data de 27 aprilie 2023, recursul fiind depus la 07 iulie 2023, fără o argumentare probată a depășirii termenului.

Exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla derularea dosarului din momentul pronunțării dispozitivului deciziei instanței de apel până la momentul depunerii cererii de recurs demonstrează că Verdeș Alexandru, nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele respingerii apelului său (cauza Karakutsya versus Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60, 61).

În cazul din speță, recurentul a depus recursul împotriva deciziei instanței de apel cu omiterea excesivă a termenului de demarare a căii de atac în ordine de recurs, după scurgerea aproape a trei ani de zile de la pronunțarea deciziei contestate.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al lui Verdeș Alexandru, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În această ordine de idei, instanța de recurs apreciază, ca fiind declarative, argumentele invocate de Verdeș Alexandru în justificarea omiterii evidente și excesive a termenului de depunere a recursului împotriva deciziei instanței de apel.

În acest context, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării

hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Circumstanțele constatate supra denotă că Verdeș Alexandru, urma să depună diligența necesară și să se intereseze la ce etapă de examinare se află prezentul litigiu.

În acest context, Completul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Completul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, depusă de Verdeș Alexandru la 07 iulie 2023, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Completul de judecată reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

La fel, este relevantă practica Curții Europene (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care a fost reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Verdeș Alexandru.

În conformitate cu art. 433 lit. b), în vigoare la data declarării recursului, și art. 270, 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Verdeș Alexandru.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc